

Številka: 007-67/2012

Datum: 04.12.2012

Ministrstvo za notranje zadeve
gp.mnz@gov.si

ZADEVA: Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem tožilstvu - strokovno usklajevanje – mnenje Informacijskega pooblaščenca

ZVEZA: Vaš dopis in gradivo št. 007-445/2012/2 z dne 20. 11. 2012; EVA: 2012-1711-0051

Spoštovani,

na podlagi prvega odstavka 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 94/07 – UPB1; v nadaljevanju: ZVOP-1) daje Informacijski Pooblaščenec (v nadaljevanju: Pooblaščenec) mnenje k predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem tožilstvu (v nadaljevanju: predlog ZDT-1B; EVA 2012-1711-0051). V mnenju se Pooblaščenec dotika le določb v zvezi z obdelavo osebnih podatkov in dostopom do informacij javnega značaja.

Pooblaščenec ima pripombe v zvezi z naslednjimi predlaganimi določbami ZDT-1B:

- 6. člen (sprememba 2. odst. 30. člena ZDT-1);
- 11. člen (sprememba 2. odst. 56. člena ZDT-1);
- 17. člen (spremembi 5. in 7. odst. 77. člena ZDT-1);
- 19. člen (sprememba 4. odst. 112. člena ZDT-1);
- 51. člen (sprememba 4. odst. 180. člena ZDT-1) in
- 53. člen (sprememba 5. odst. 182 ZDT-1).

6. člen (sprememba 2. odst. 30. člena ZDT-1)

Iz predlaganega besedila in obrazložitve ni povsem jasno zakaj so potrebni podatki »o opravljenem pripravništvu oziroma opravljenih obveznih oblikah izobraževanja po zakonu, ki ureja pravniški državni izpit« *in* podatki o pravniškem državnem izpitu (kakšen je namen pridobivanja obeh podatkov hkrati). Za državnega tožilca namreč ne more biti imenovan kandidat, ki ni opravil pravniškega državnega izpita (glej splošne pogoje po 1. odst. 8. člena ZSS), zato je pomemben le podatek o samem pravniškem državnem izpitu, ne pa tudi podatek o pogojih za pristop k pravniškemu državnemu izpitu (tj. opravljeno pripravništvo (pri tem iz samega besedila predloga tudi ni povsem jasno za kakšno pripravništvo sploh gre) oziroma opravljene obvezne oblike izobraževanja po zakonu, ki ureja pravniški državni izpit). Zato Pooblaščenec meni, da bi zadostovalo, če bi 1. al. 2. odst. 30. člena določala, da prijavam ministrstvo priloži za vse kandidate »podatke o pravniškem državnem izpitu«.

11. člen (sprememba 2. odst. 56. člena ZDT-1)

V predlaganem novem 2. odst. 56. člena ZDT-1 je zgolj navrženo, da mora državni tožilec ali nekdanji državni tožilec, zoper katerega je uveden kazenski ali civilni postopek zaradi ravnanj pri izvrševanju državnotožilske funkcije, v vlogi za odobritev plačila pravne pomoči navesti osebne podatke. Določba pa ne konkretizira, katere osebne podatke in čigave. Predlagamo, da določbo konkretizirate na primer na način »V vlogi /.../ navede svoje ime in priimek, datum rojstva ali naslov stalnega prebivališča, državnotožilski naziv, /.../«.

17. člen (spremembi 5. in 7. odst. 77. člena ZDT-1)

Dolžnost ministrstva, da »pri upravljanju osebne evidence varuje zaupnost podatkov« iz 4. odst. 77. člena ZDT-1, razen podatkov iz 3. in 5. točke, je sistemsko neustrezna. Nadalje je neustrezna tudi predlagana sprememba 7. odst. 77. člena ZDT-1, ki predlaga, da se beseda »zaupno« nadomesti z besedama »osebni podatki«. Predlagamo, da se 5. odst. 77. člena ZDT-1 spremeni tako, da se glasi: »Ministrstvo osebne podatke iz prejšnjega odstavka (osebna evidenca) obdeluje v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov. Organi, ki so pristojni sprejemati odločitve, glede katerih se po določbi prejšnjega odstavka vodi osebna evidenca, in organi, ki upravljajo zbirke osebnih podatkov oziroma evidence, ki vsebujejo te podatke, morajo

podatke brezplačno posredovati ministrstvu. Državno pravobranilstvo posreduje ministrstvu odločbo iz 7. točke prejšnjega odstavka«. Nadalje predlagamo, da se v veljavnem 7. odst. 77. člena beseda »zaupno« nadomesti z besedilom »varovani osebni podatki«.

Gre za to, da so vsi podatki iz veljavnega in predlaganega spremenjenega 4. odst. 77. člena ZDT-1 osebni podatki in niso osebni podatki le podatki iz veljavnih 1., 3. in 5. točke oziroma predlaganih 1., 4. in 6. točke – zato je sistemsko bolj ustrezno, da ministrstvo vse te podatke obdeluje po določbah zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov (glede na veljavne predpise torej ZVOP-1). Prvič, je izraz »obdeluje« sistemsko bolj primeren, ker zajema vse »aktivnosti« v zvezi z osebnimi podatki in ne le »upravljanje evidence«. Drugič, kot že navedeno so vsi podatki iz 4. odst. 77. člena osebni podatki, niso pa vsi »varovani« osebni podatki, ker so nekateri osebni podatki (podatki o izobrazbi, odločba o imenovanju državnega tožilca, napredovanja, odločbe ESČP) informacije javnega značaja in ti osebni podatki predstavljajo »izjemo od izjeme« po 1. al. 3. odst. 6. člena ZDIJZ. Glede na to, da morajo biti v skladu z ZVOP-1 pri obdelavi posebej označeni le t. i. občutljivi osebni podatki, »ostali« pa morajo biti »le« ustrezno zavarovani, da se dostop do njih onemogoči nepooblaščenim osebam, je izrecno označevanje, da se posredujejo osebni podatki, sistemsko nekoliko odveč. Zato predlagamo, da se bodisi predpiše obveznost označevanja z oznako »osebni podatki« za vse podatke iz 4. odst. 77. člena ZDT-1, bodisi da se predpiše obveznost označevanja z oznako »varovani osebni podatki« le za osebne podatke iz 1., 4. in 6. tč. predlaganega 4. odst. 77. člena.

Nekoliko ponesrečena pa je tudi dikcija, da morajo organi, ki so pristojni sprejemati odločitve, glede katerih se po določbi 4. odst. 77. člena vodi osebna evidenca, in organi, ki upravljajo zbirke osebnih podatkov oziroma evidence, ki vsebujejo te podatke, podatke brezplačno posredovati ministrstvu, »če podatki niso javno dostopni«. Takšna določba, če nekoliko karikiramo, lahko *a contrario* kvečjemu pomeni, da organi posredovanje podatkov, ki so javno dostopni, zaračunajo. Vsakršna drugačna razlaga pa je povsem odveč – poleg tega, da glede na vsebino osebne evidence iz predlaganega novega 4. odst. 77. člena ZDT-1 izhaja minimalna verjetnost, da bodo katerikoli od podatkov sploh javno dostopni, obstaja velika verjetnost, da četudi bodo morda ti podatki javno dostopni, ne bodo nujno točni in ažurni. Tako bi bila razlaga, da tistih podatkov, ki so javno dostopni, organi niso dolžni posredovati ministrstvu, povsem napačna, ker bi predvidevala, da mora ministrstvo v osebni evidenci voditi javno dostopne podatke, ne glede na to, da ti morda sploh niso točni. Predlagamo, da v drugi povedi predlaganega spremenjenega 5. odst. 77. člena črtate zadnji stavek (»če podatki niso javno dostopni«).

19. člen (sprememba 4. odst. 112. člena ZDT-1)

Veljavni 4. odst. 112. člena ZDT-1 določa, da mora strateški program dela državnega tožilstva, ki ga mora predložiti kandidat za generalnega državnega tožilca, vsebovati način zagotavljanja javnosti in preglednosti dela. Predlagani novi 4. odst. 112. člena pa to obveznost odpravlja. Pooblaščenec meni, da je veljavna ureditev v tem delu povsem primerna in ni potrebe po črtanju tega dela zahtevane vsebine strateškega programa – transparentnost delovanja državnih organov je namreč zelo pomemben element zagotavljanja pravne in demokratske države, zato Pooblaščenec meni, da zniževanje teh standardov, še zlasti brez konkretnega razloga, ni primerno. Ne glede na to, da transparentnost delovanja tožilstva zagotavlja že sam ZDIJZ, menimo, da je odnos kandidata za mesto generalnega državnega tožilca do transparentnosti in odprtosti delovanja tožilstva in celotnega javnega sektorja zelo pomemben dejavnik pri izbiri ustreznega kandidata za to mesto, Zato (še zlasti ob odsotnosti konkretne utemeljitve te spremembe) ne vidimo razloga za črtanje tega vsebinskega sklopa strateškega programa dela kandidata za generalnega državnega tožilca.

51. člen (sprememba 4. odst. 180. člena ZDT-1)

V zvezi s spremembami na področju roka hrambe in odbiranju arhivskega gradiva Pooblaščenec priporoča, da pri pripravi ustreznih sprememb Državnotožilskega reda sledite ureditvi na področju dokumentarnega in arhivskega gradiva in primerljivi ureditvi hrambe gradiva, s katerim razpolagajo sodišča (Sodni red in Navodilo o izločanju dokumentarnega gradiva (Ur. l. RS, št. 52/01 in 77/02).

53. člen (sprememba 5. odst. 182 ZDT-1)

Glede na predlagano spremembo 5. odst. 182. člena ZDT-1 in obrazložitev k spremembi najprej opozarjamo, da bi bilo treba spremeniti tudi naslov 182. člena ZDT-1 na način, da se črta besedilo »ter do tajnih podatkov«. Pooblaščenec ob tej priložnosti predlaga tudi črtanje besede »temeljnih« v naslovu veljavnega 182. člena ZDT-1, saj izraz nima nobene vrednosti, ampak vnaša le zmedo, saj nikjer ni konkretno opredeljeno kakšna je vsebina lastnosti »temeljnosti« osebnih podatkov, ki jih urejajo določbe 182. člena ZDT-1.

Nadalje pa opozarjamo, da predlagana sprememba 5. odst. 182. člena ZDT-1 uvaja nov termin »informatijski sistem državnega tožilstva« oziroma določa, da se »zbirke osebnih podatkov, ki so vključene v informatijski sistem državnega tožilstva, /se/ lahko za namene obravnavanja in reševanja posamezne zadeve poveže z drugimi zbirkami osebnih podatkov iz uradnih evidenc in javnih knjig, ki jih upravljajo organi javnega sektorja v informatizirani obliki. Pri povezovanju se smiselno uporabljata tretji in četrti odstavek tega člena«. Poleg tega, da ni jasno, kaj sploh je informatijski sistem državnega tožilstva (ker ta nikjer ni opredeljen), tudi ni jasno opredeljeno, katere zbirke osebnih podatkov so vključene v ta informatijski sistem. Prav tako je neprimerna uporaba pasivne glagolske oblike, ker ne opredeljuje kdo (torej kateri upravljavec) lahko poveže zbirke osebnih podatkov, ki so vključene v informatijski sistem državnega tožilstva, z drugimi zbirkami osebnih podatkov iz uradnih evidenc in javnih knjig, ki jih upravljajo organi javnega sektorja v informatizirani obliki, in posledično tudi ne opredeljuje kdo (kateri upravljavec) je tisti, ki sme to storiti za namene obravnavanja in reševanja posamezne zadeve – torej za namene čigavih postopkov je dovoljeno povezovanje. Ne glede na vse navedene nejasnosti, ki jih odpira predlagana sprememba 5. odst. 182. člena in bi jih morali odpraviti s konkretiziranjem zbirk osebnih podatkov, pa poudarjamo zlasti, da je povezovanje zbirk osebnih podatkov glede na zelo široke pristojnosti tožilstva v zvezi s pridobivanjem osebnih podatkov (glej veljavni 1., 3. in 4. odstavek 182. člena ZDT-1), povsem nepotrebno in tudi v obrazložitvi predlagatelj potrebe po povezovanju ni z ničemer utemeljil (v obrazložitvi je določba le nekoliko poenostavljeno povzeta), zato Pooblaščenec možnosti povezovanja niti ne more konkretno komentirati, ampak ji lahko le pavšalno nasprotuje.

Poleg tega ZVOP-1 v 85. členu izrecno prepoveduje povezovanje zbirk osebnih podatkov iz kazenske evidence in prekrškovnih evidenc z drugimi zbirkami osebnih podatkov ter povezovanje zbirk osebnih podatkov iz kazenske evidence in prekrškovne evidence. Po določbah 84. člena ZVOP-1 pa je dolžan upravljavec osebnih podatkov, ki povezuje dve ali več zbirk osebnih podatkov, ki se vodijo za različne namene, o tem predhodno pisno obvestiti Pooblaščenca. Če vsaj ena zbirka osebnih podatkov, ki naj bi se jo povežalo, vsebuje občutljive podatke, ali če bi povezovanje imelo za posledico razkritje občutljivih podatkov ali je za izvedbo povezovanja potrebna uporaba istega povezovalnega znaka, povezovanje ni dovoljeno brez predhodnega dovoljenja Pooblaščenca. Pooblaščenec dovoli povezavo na podlagi pisne vloge upravljavca osebnih podatkov, če ugotovi, da upravljavci osebnih podatkov zagotavljajo ustrezno zavarovanje osebnih podatkov (in če povezovanje določa zakon).

Pooblaščenec zato predlaga, da iz predloga ZDT-1B v celoti črtate 53. člen s trenutno predlagano vsebino, ali ga na primer spremenite tako, da se glasi »Peti odstavek 182. člena se črta«.

S spoštovanjem,

Informacijski pooblaščenec
Nataša Pirc Musar, univ.dipl.prav.,
pooblaščenka